

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ—JUD. TARNAVA MICĂ:

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială :: ::

Unirea

REDACTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaiete bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Darurile tiparnițelor

(*) *Avem un dor neîmplinit: o bogată și valoroasă literatură română catolico-creștină. Sforțările depuse și jertfele aduse întru înfăptuirea acestui ideal sunt respectabile. „Presa bună” dela Blaj, „Sf. Unire” dela Blaj, editurile mai mult sau mai puțin oficiale din alte centre bisericești, îndeplinesc toate același scop, isbindu-se toate de același obstacol: nepăsarea prea multora dintre cei chemați să le facă drepte căile spre casele creștinilor lipsiți de ele.*

Păr. Ion Belu s'a îndreptat rugător către Dumnezeu, eventual, pot să scrie bine creștinește: Dați-mi-ne lucrări de valoare în limba noastră! Foarte la loc. Pe lângă rugămintea tot atât de la loc a scriitorilor: Câștigați-ne cetitori — cumpărători a produselor literare-științifice într'adevăr bune! Nu vedeți alta, dar pentruca muncitorii idealiști să nu se îngrozească în datorii, din cari să nu mai fie în stare să iasă. Sau să vedem sume enorme plusate în tipăriți valoroase ce-i drept și cu toate acestea zădărnice necăutate, nedesfăcute, pe rafturi de bibliotecă, prin beciuri de tipografie.

Apostolia iscusită a scrisului pâr. Iuliu Maior nu-i o taină pentru pricepători. Precum e un secret public și jertfa bănească a preotului acestuia atât de bine intenționat cu scutirea „Cărților dinunului creștin”. — Bi bine! Costisitoarea și fondatoarea sa broșură mai nouă: Tâlcuirea Evangheliilor, numără între preoți . . . 76 (septezeci și șase) de cumpărători! Așa-i că-i edificător?

Alta. Cu cheltuieli mari și cu trudă multă s'a dat și în românește viața minunatei fecioare Gemma Galgani, tâlcuită admirabil de pâr. Dr. Ion T. Marianescu. De notat, că-i o operă splendidă, fiind în aceeași vreme povestea autentică a unei veți extraordinare și cuprinzând temeinic și împede doctrina creștină așetico-mistică, așa că și din acest punct de vedere suplănește o bibliotecă întreagă. Și cu toate acestea puțină sunt, chiar și între preoți, cece au adus minimala jertă de a și-o fi câștigat pentru sine și pentru ai săi. Ba nici pentru biblioteca parohială. La fel stăm cu tipăriți „Sf. Unire”, cu ediția nouă a monumentalii opere a pâr. mitropolit, cu Dreptul canonic al pâr. Dr. F. Brun, ș. a.

Nu-i prea de mirare, în felul acesta, teama tiparnițelor, de-a tipări lucrări mai mari, de specialitate teologică. Într'un milieu, în care „Cuvântul Adevărului” și alte reviste își încheie bilanțurile anuale cu deficite, va admite și cel mai incorrigibil idealist, că-i greu să te prea avâți, și împrejurare, de care ar fi bine să țină seamă și cei câți dau sfaturi bune de altfel.

Tămăduirea răului din chestie va veni dela Dumnezeu mai mare, dovedită cu fapta, fuță de produsele bune ale tiparnițelor. S'a tot zis și se mai zice: Omne malum ex clero (inclusiv desinteresul față de carte: de cartea bună).

Vremea este să dăm de minicună adagiul acesta veninos și efectul bun va urma dela sine.

Glasul Părintelui

Desmățul diabolico-bolșevic nu mai cunoaște margini — Pentru ce tac retorii umanitarismului — Noua inițiativă a Sf. Părinte al Romei

de Prof. DUMITRU NEDA

Veștile ce ne vin din Rusia întrec, cu grozăvia lor, orice închipuire.

Cărdășia criminală, cocoțată la cărma acestei țări nenorocite, și-a pus în gând să scoată din suflute tot ce-i credință și morală creștină. Prigoana păgână, pornită cu nemaipomenită sălbătăcie, împotriva lui Dumnezeu și a Crucii Fiului său, nu ține seamă decât de șoaptele urei nelpăcate și a furiei deslănțuite. Opreliștea slujbelor bisericești, ștergerea Duminecilor și a sărbătorilor, dărmasarea lăcașurilor de rugă, pângărirea publică a lucrurilor sfinte, surghiunul, maltratarea celei mai neomenoase, și chiar osânda la moarte silnică: totul e pus la contribuție întru atingerea scopului infernal, urmărit cu stăruință satanică. Curat iadul pe pământ!

Lumea de bun simț stă înmărmurită în fața privilegiului sfâșietoare, prilejită de acești emișari ai iadului. Inimile creștine sângeră, alături cu frații suferinzi, supuși la cazne crunte. Și se întreabă întru amărăciune: De ce oare tac acum tăcerea peștelui mari îndrumători ai neamurilor? Unde-s retorii umanitari-mului? Cum de scrisul gazetăresc nu răscolește opinia publică a globului? Tragedia sguđuitoare a miilor de intelectuali și a zecilor de mii de mujici ruși pravoslavnic, creștini botezați și ei, ca și noi ceștialați, pe lângă toată deosebirea de crez, să nu merite oare atâta atenție ca bunăoară cazul faimoșilor asasini, comuniști italieni, Sacco și Vanzetti? Unde sunt acum frații de-o credință și chiar neamurile de sânge slav?

Quaestiones otiosae. Frate-nefrate, brânza-i pe bani. Și dela iubirea vorbi până la fapta iubirii, mai va. Mai ales, că în cazul de față lipsește și mobilul oricărui interes material, așa că o intervenție în cauză nu poate fi dictată decât de considerente pur spirituale. Iar așa ceva e un apanagiu al iubirii mai mult decât frățești: e însușirea sublimă a iubirii de părinte.

Nimic mai firesc deci, decât ca strigătul de durere cel mai simțit și cel mai autoritativ să porniască și de data aceasta din inima aceluiasi Părinte al creștinătății de pe scaunul Romei, care sârșise și acum câțiva ani într'ajutorul Rusiei înfometate. (Benedict al XV-lea apelase, în 5 August 1921, la mila inimilor creștine, dăruind și el din al său un milion de lire, iar Piu al XI-lea a dat alte două milioane și jumătate de lire, pe lângă atâtea vagoane de bucate, vestminte, leacuri etc. Comisia Pontificie îngrijia — cum atât de minunat se de-

scrie în broșura Monseniorului d'Herbigny: „L'aide pontificale aux enfants affamés de Russie” — zilnic 160 000 înfometați).

„L'Osservatore Romano”, din 9 Februarie aduce acum o scrisoare dela 2 Februarie c. a Sfântului Părinte, adresată, pro forma cardinalului Bas. Pompilj (de fapt: Urbi et Orbi), în care destăinuie ororile bolșevice ce se îngrămădesc și se agravează zi de zi împotriva lui Dumnezeu și a sufletelor nenumăratelor populații ale Rusiei „tutte care al Nostro cuore” (fără deosebire de neam, credință și rasă), reamintind, între altele, străduințele eficace ale Sf. Scaun de a scăpa dela moarte sigură pe patriarhul ortodox Tichon — apucat în ghiarele nelegiuitorilor „Luptători ai Ligii celor ce n'au Dumnezeu” — alături cu vlădicii de rit latin Boleslav Slokaun și Alex. Frison și cu exarhul de rit slav Leonida Fiodorov, dimpreună cu atâția preoți și călugărițe catolice, închiși, deportați, osândiți la muncă silnică.

Din strigătul acesta de durere al unui Părinte iubitor, aflăm, mișcați, de dispoziții mai vechi, în vederea micșorării atâtor mizerii ce încearcă supușii bolșevicilor (comisie specială pentru Rusia; indulgențe bogate pentru rugăciunea: Mântuitorule al lumii, mântuiește Rusia!; conferențe alese ad rem — pildă urmată la Londra, Paris, Geneva și aiurea) și ne oprim emoționați, la dispoziția mai nouă: În ziua de 19 Martie c. de praznicul sf. Iosif, Capul creștinătății va sluji în basilica Sf. Petru, la mormântul vârhovnicului Apostolilor, o sf. liturghie serbătorească în același scop al mântuirii de această năpastă și al mângâierii acestui popor greu încercat. La fel e invitat să facă întreg episcopatul, catolic și toți credincioșii din lumea întreagă. Ceeace nu s'a putut atinge până acum cu putere și ajutor omenesc, se lasă de acum înainte în grija Atotputernicului, care singur mai poate face minunea trezirii la sentimente mai omenești a celor atinși de furia turbării roșii.

Glasul de durere al Părintelui a mișcat profund inimile tuturor și cum dorința lui este o poruncă, e sigur că ziua de 19 Martie va fi o mare cruciată a rugăciunii, la care se va alătura de sigur și biserica noastră.

O dovadă mai mult și aceasta, că biserica Romei se menține neîntrerupt în tradiția veche a dragostii ce primează totul: *προκαθήμενη τῆς ἀγάπης*, cum o știa sf. Ignațiu Antiohenul, cum ni-se arată nouă, cum se va vădi tuturor veacurilor, până în sfârșit.

Proximalul congres euharistic internațional se va ține anul acesta la Carthaginea, în zilele de 7—11 Maiu.

Dupăce America și Australia au avut deja norocul să găzduiască (la Chicago, respectiv Sydney) grandioasele manifestări, cari sunt congresele euharistice internaționale, Comitetul central al acestora a ales pentru acest an, cu aprobarea Sf. Părinte, continentul african, unde creștinătatea evului vechiu a avut o epocă atât de înfloritoare. Alegerea Africii de Nord pentru congresul euharistic din acest an a fost determinată mai ales de împrejurarea că se împlinesc acum 1500 ani dela moartea sfântului Augustin, a marelui episcop din Hippo, strălucitul doctor al grației. Cu acest prilej se va învia însă și amintirea celorlalți mari scriitori africani, ale căror opere conțin bogate comori euharistice, cari vor fi puse o nouă lumină din prilejul acestui congres.

Pregătirile se urmează din greu și — cu toate dificultățile pe cari le îmbră, sub raport de încartiruire, mai ales, împrejurările din Tunisul de astăzi —, e sigur, că serbările din marele amfiteatru carthaginean, udat de sângele miilor de martiri ai creștinătății euharistice, nu vor rămânea cu nimic înapoia altor serbări similare.

Politica și pastorația. Numărul dela 6 Februarie al „Gazetei Maramureșene“ pune sub titlul „Politica și credința“ o chestiune deosebit de importantă pentru viața religioasă a parohiilor noastre.

E vorba de atitudinea politică a preoților noștri de acolo. Gazeta nu spune anume că s'ar gândi la preoții bisericii noastre, dar cum în părțile acelea ortodoxia este aproape inexistentă, e lămurit că cele spuse privesc pe acești preoți. Și lucrul nu este deosebit de mângâitor, fiindcă activitatea politică a preoțimei din Maramureș se prezintă — probabil fiindcă se face în opoziție cu sentimentul politic al majorității, ori poate chiar totalității credincioșilor — ca o piatră de sminteală pentru aceștia. Mai rău este apoi, că supărările de ordin politic trec foarte ușor, cum s'a întâmplat nu odată, pe terenul religios, provo-

când agitații confesionale și ajungând chiar până la primejduirea credinței adevărate. Situația se prezintă din cele mai grave și autoritatea bisericească — se vizează episcopia Gherlei — este rugată să ia urgente măsuri pentru stăvilirea răului semnalat.

Nu știm, dacă lumina în cari se prezintă situația din partea „G. M.“ este, ori nu, reală, dar dacă cele spuse sunt adevărate, credem și noi că se impune o intervenție a episcopiei. Departe de noi să contestăm cuiva, fie și preot, dreptul de-a face politică. Avem cu toții acest drept și s'a spus, nu odată, chiar în aceste coloane, că în anume cazuri o atitudine politică poate fi chiar o datorie. Când însă credincioșii tăi sunt divizați politicește și tu, păstor al întregii turme, ai de partea ta numai o jumătate, ori chiar mult mai puțini, situația se schimbă și atunci ești dator să te ridici peste partide și să stai frumuseț la o parte. A merge în politica activă împotriva sentimentului obștesc a credincioșilor proprii este un act de mare imprudență, care poate fi chiar un adevărat delic, pasibil de grele pedepse.

Spunem acestea sub impresia câtorva cazuri absolut supărătoare din alegerile județene recente, cazuri întâmplătoare aici în apropierea Blajului, când preotul se găsea ostentativ, dar umbrat, în fruntea unui mic mănunchu, politicește ostil mării majorități a propriilor săi credincioși. Și le spunem, fără să știm și fără să ne intereseze acum: ce partid politic servesc preoții vizați din Maramureș.

Canonizările și beatificările din acest an jubilar Cercurile inițiate în chestia lucrărilor sacrei Congregații a Riturilor — de competență căreia țin procesele de beatificare și canonizare —, dau pentru lunile Maiu și Iunie din acest an ca probabile următoarele patru canonizări: martirii canadieni, fericitul Bellarium, fericita Lucia Filippini și fericita Catharina Thomas.

Martirii canadieni sunt lezuiții Ioan B. ébeuf, Gavril Lallemand, Antoniu Daniel, Carol Garnier, Crăciun Gonpil și Ioan de La Lande, morți în chinuri grozave între 1642—9 ca misionari printre Pieile roșii din Canada.

Ridicarea lor între fericiți s'a făcut la 21 Iulie 1925. Fericitul *Robert Bellarmin*, Cardinal bisericii romane, a fost tot un Iezuit, mort la Roma la 1631. Este ridicat între fericiți la 21 Maiu 1923. *Lucia Philippini* este întemnițată toarea unei Congregații școlare foarte răspândite în Italia, unde a făcut mult bine, murit la 1732, fiind ridicată între fericiți abia din 1926. În sfârșit, *Catherina Thomas* a fost o călugăriță din ordinul canoneselor sf. Augustin, moartă la 1754, beatificată la câțiva ani după moarte, dar a cărei proces de canonizare pornit la 1795, a pauzat mai bine de un secol.

În afară de acestea, se mai dă ca sigure beatificarea venerabilului *Conrad de Parsh* un frate capucin din Passau (Bavaria), mort la 1894, și a venerabilei *Paula Frassinetti* din Genova, fondatoarea Congregației Sf. Dorothea moartă în Roma la 1882.

Alte lămuriri

— În chestia controlului în biserică *) —

În discuția pornită în jurul mijloacelor primenirii noastre religioase a spus și păr. Vas. Cerghizan un cuvânt de laudă asupra bilanțului facerilor controlului („Unirea“ Nr. 40—1925). Acel cuvânt se referea pe de-a-ntregul la efectele bune ce le are controlul în catehizarea elevilor din școlile secundare, și astfel nu lăsa încreștat. Acum însă, când păr. Dr. Cerghizan se coboară dela înălțimea catedrei pe terenul pastorației noastre dela sate, și vrea să-l convingă despre efectele bune și sigure pe care le-ar avea controlul și în pastorația credincioșilor noștri din parohii, fie-mi permis, la pledoaria caldă ce a făcut-o controlului în pastorația satelor („Unirea“, Nr. 4—1930), să fac câteva reflexii marginale, cu atât mai mult cât articolul mai nou vizează direct scrisul meu.

Păr. Dr. Vas. Cerghizan vrea să dovedească necesitatea și utilitatea controlului în viața bisericii în două chipuri.

*) Știind, că scrisul păr. I. Rinea din Henșida este bine apreciat de cititorii „Unirii“ mai dăruți, și am scris în numeroși consecutivi, și aceste lămuriri în chestia controlului.

Foița „Unirii“

Impresii cu tâlc

de Sabin G. Truția

Intr'o zi de târg, convenisem întâmplător cu un prieten, pe care nu-l văzusem de mulți ani.

După primele bucurii ale revederii, cu întrebări și răspunsuri intrerupte de zâmbete și străngeri de mână: — Ce mai faci? — Bine, dragă! — Dar știi că te-ai îngrășat?!.. și altele, începurăm a povesti despre necazurile vieții, chestiuni la ordinea zilei.

Și cum vremea era rece și ploua, prietenul îmi făcu propunerea să intrăm la bodega lui Alois, „Cruciatus“, cum îi spuneam noi.

Intrați în bodegă, trecurăm în camera rezervată pentru „inteligenta“. Aici, câțiva preoți, notari și alte fețe „cinstite“, se luptau cu niște „mititei“ tăvăliți în hrean.

— Salut, domnilor!

— Iacătă-i! „Lupus in fabula“! — și prietenii se grăbiră să ne facă loc la masa comună.

— Pot să vă servesc? — întrebă un băiat de serviciu.

— Da, băiete; adu-ne și nouă câteva perechi de „virșli“ și câte-o bere.

— Măi, da „conservativ“ mai ești — îmi spune zâmbind unul dintre meseni. — Nu știi că „virșli“ nu mai există?

— Se poate? dar aștia ce sunt?

— „Mititei“, frate!

— Nostim! Dar știi că i-ai botezat bine? Într'adevăr, sunt foarte „mititei“!

Râs și voce bună.

Singur unul dintre meseni — părintele Toader — e morocănos. Inghite mititei în silă și oftează mereu.

— Ce ești așa ursuz, nene?

Părintele Toader tresare. Mă privește o clipă mirat, cu o hă lui mari, plini de bunătate, apoi răspunde domol:

— Necazuri, nepoate, necazuri!

— Ei, asta-i! Dta, om cu stare, cu copii așezați și sănătos mă, s'ar putea să ai și necazuri?

— Pricina necazului meu e o poveste lungă, dragă nepoate; și... n'aș vrea să vă plătisesc.

— Din potrivă — răspund câțiva meseni —, povestindu-ne ceva, ne ve face plăcere.

— Fiat! — Părintele își deșertă paharul cu bere și începu domol:

— Mai acu-s câțiva ani, au venit la mine niște „domoi“, trimiși — cum spuneau ei — din partea „Federalei cooperative“ și m'au îndemnat să stăruiesc din toate puterile pe lângă săteni, pentru înființarea unei cooperative. Ca statul ne va sprijini, că una și alta; și mi-am zis: hai, la noroc!

Sătenii, ca-i „băr“, ca-i „măr“, dar în urma stăruințelor mele au cedat.

La început am deschis o magazie cu cereale. Aduceam porumbul — și alte bucate —

din regat, pe preț ieftin și îl desfăceam în mână la membrii cooperativei. Sătenii erau mulțumiți, fiindcă primeau bucatele mai ieftin ca la oraș. Și mergea bine. În timp de doi ani cooperativa avea un fond de câteva zeci de lei. La îndemnul domnilor dela Federală, am deschis atunci și o prăvălie; dar cu asta nu s'infundat. Marfa ce o primisem noi dela Federală, era mai scumpă decât aceea pe care vindea negustorul ovreu din sat. Și apoi, se românu, te sprijineste când îi dai ieftin, când marfa ta e la fel cu a jidanului, ori de câtă mai scumpă, ai isprăvit!

La un an, am licvidat prăvălia, cu pierdere.

— Bine, părinte, dar pentru ce nu ai trimis înapoi marfa la Federală, dacă ai văzut că nu o puteți desface cu dobândă?

— Cum s'o trimiți, frate? Crezi că te primește înapoi? vorba să fie!

Inspectorul și controlorul, cari veneau odată pe lună să verifice registrele, au ridicat din umere.

— Se poate? dar asta e revoltător!

— Firește, că e revoltător, dar dacă te tri în horă, trebuie să joci! Și cum spuneam la anul am licvidat prăvălia și am deschis iarăși magazia cu cereale. Porumbul ajuns scump de tot și afacerea începuse să merge bine; Dar când să ne vedem scoși din încercare, la care ne dusesse prăvălia, iarăși s'infundat.

— Cum asta?

Cine trage la îndoială utilitatea controlului în biserică — argumentează dsa — trebuie să declare de inutilă și supravegherea școlilor, inspectarea școlilor, controlul spitalelor etc. Cum, însă, toate ocupațiunile omenești nu sunt dispensabile de suflet și se controlează, nici biserică nu se poate dispensa de control, din motivul că, în cazul contrar, ea ar avea privilegiul de a forma o excepție. Ceeace, așa „nici decum“ nu admite.

Înainte de toate câteva lămuriri preliminare.

1. Inexact, că aș fi negat orice valoare sau rost al controlului bisericesc. Nu, ci n'am ridicat numai contra părerilor exagerate, cari atribuie controlului efecte absolute, miraculoase și sigure și cari în control văd valoarea situației actuale a bisericii, subliniind faptul că, dacă controlul are o covârșitoare importanță în toate profesiunile de caracter pur omenesc, eficacitatea lui în domeniul vieții religioase — din însăși firea lucrurilor — e numai relativă și de ordin secundar („Unirea“ Nri 26, 50 și 52—1929).

2. Dacă pentru ameliorarea vieții noastre religioase nu ni-se poate da nimic altceva mai bun decât controlul, și dacă se perzistă în ideea că e bine să ne avem și noi controlorii boștri, ca toată lumea, sunt de părerea să ni-se dea cel puțin o numire mai agreabilă și mai puțin iritantă, ca aceea de controlori, cum ar fi bunăoară aceea de „inspectori eclesiaștici“, fiindcă, să ni-se ierte, avem și noi o slăbiciune: n'am vrea să fim puși chiar într'un rând cu percepșile, cooperativele și cu băncile sătești, cari lucră direct sub presiunea „controlorilor“.

3. Iar dacă am cerut și eu ceva asemănător controlului, acel ceva n'a fost „mai mult control“, ci ceva „mai mult decât controlul obișnuit“. Am cerut ajutorarea, susținerea, încurajarea și mai ales o iubire înțelegătoare față de preoșimea, care poartă o sarcină strivitoare pentru orice umeri omenești, o misiune, lăsând controlul celorlalte profesiuni omenești, cari urmăresc binele vieții pământești. —

Iar acum să revenim asupra raționamentului păr.-lui dr. Cerghizan.

Am stăruit pe larg în câteva articole pre-

cedente că, în privința cauzelor eficiente, actele vieții religioase se deosebesc esențial de acțiunile comune ale vieții omenești. Arătăm, că mobilul principal ce silește pe om, de-i place, de nu-i place, să ia asupra-și sarcina unor slujbe sociale, e imperioasa nevoie de a-și asigura „pâinea de toate zilele“ și spuneam că omul e om, dupăce și-a văzut pâinea asigurată, se simte foarte ispitit să „tragă chiulul“ slujbei, pe care s'a angajat s'o îndeplinească bine. Această împrejurare necesită constrângerea permanentă a omului ca, ceea ce nu-i prea vine la socoteală să facă de voie, să facă corect de nevoie. Iată rațiunea existenței controlului, ca corectiv absolut necesar al slăbiciunilor omenești. Și chiar această necesitate absolută a controlului asupra acțiunilor omenești e dovada supremă că, peste tot, acțiunile și slujbele sociale nu prea sunt antrenate și animate de prea mult suflet sau conștiință a datoriei. Fă o probă edificatoare: Suprimă controlul în toate slujbele și sunt ispitit a crede, că ai nimicit însuș suportul acelor slujbe: debandada și anarhia vor nimicii totul.

Pentru aceasta cred că controlul, și nu sufletul, e adevăratul mobil al profesiunilor preste tot. Aceasta nu înseamnă, că n'ar fi și excepțiuni onorabile. De altă parte însă spuneam că viața religioasă nu se poate pune în acelaș rând cu slujbele și profesiunile sociale reglementate de control, din motivul că viața religioasă e, în locul întâi, „viața“, și nu un oarecare „serviciu comandat“ dirijat după voie, de rutina unor ratași controlori de birou. Și că, mai presus de toate, adevărata viață religioasă este pornirea sau elanul acela spontan, liber și irezistibil, ce izbucnește din adâncimile insondabile ale sufletului, care, atins de aripa grației divine, s'a trezit la conștiința adevăratei sale ființi și tinde a se apropia de Dumnezeu. Resortul intim și adevărat al vieții religioase rămâne, deci, dorul și setea vieții nemărginite. Or, acest dor și sete nu se trezesc „la ordinul“ nici unui controlor, nici în sufletul preotului, și nici în sufletul credincioșilor, ci pot fi trezite și comunicate numai de sufletele ce trăiesc ele înșeși aievea o intensă viață religioasă. Căci, dacă e

adevărat că nimeni nu poate da ceea ce n'are, e adevărat și aceea, că viață religioasă numai o altă viață religioasă o poate împrumuta. Scurt: În opoziție cu toate profesiunile vieții sociale, cari au la bază controlul, viața religioasă trăiește și se desvoaltă numai prin focul sufletelor ce ard de dragostea lui Dumnezeu, prin Isus Hristos, Domnul Nostru.

Ei bine, în fața acestei argumentări concise, păr. Dr. Cerghizan susține — după cum s'a văzut mai sus — o teză contrară. Raționamentul dsale e următorul: Controlul dă rezultate bune în toate ocupațiunile omenești, iar biserică nici decum nu poate forma excepție dela regula generală. Așa dar, controlul va da rezultate bune și în biserică, el va salva situația bisericii hic et nunc.

Răspund la acestea următoarele:

Întâiu, celce în fața unei teze sprijinite pe argumente, susține o teză opusă, are datorința de a-și dovedi teza, fiindcă orice afirmațiune nedovedită în logică e inexistentă, conform principiului: Gratis asseritur, gratis negatur. Or, afirmațiunea d-sale: „Oare biserică să aibă privilegiul de a forma excepție“ dela regula, „nici decum“ — nu e dovadă, ci o simplă afirmațiune gratuită, aruncată ușor pe hârtie. Iar în locul al doilea constat, ca dsa are — se pare — oroarea excepțiilor, și refuză categoric să recunoască bisericii privilegiul de a forma excepție dela regula generală a controlului. Imi iau deci voie să-i amintesc că numai grație acestei excepții se confirmă definitiv regula generală, care, fără această excepție, incetează de a mai fi regulă.

Dar chestia nu poate fi terminată aci și astfel mi-se va permite, cred, să mai revin asupra ei în numărul proxim.

Pr. Ion Rinea

Spre un nou concordat. În legătură cu o viză recentă a Cancelarului austriac Schöber la Sf. Părinte al Romei și la Secretarul de stat al Vaticanului, «Corriere dela Serra» anunță că în aceste vizite s'a pus în discuție chestia unui nou Concordat pe cale a se încheia între Sf. Scaun și Republica austriacă.

— Domnule, mai adu o bere! — focu ei de ame! — și părintele Toader își smânci mustașa.

— Hei, frațlor, multe s neazorile celor dreptii!

— Asta e poveste veche; dar cum stăm cu porumbul? — întrebă un „frate“, taglodat și el în neazuri „cooperatiste“.

— Cu porumbul? stai că vă spun...

Părintele își muie buzele în paharul cu bere, apoi reluă:

— Ticălosul de negustor din — nu știu de unde — ne-a trimis porumb „mocnit“.

— Era mocnit rău?

— Ce mocnit, frate?! Era stricat!

— Hm!

— Așa, frate, așa; ticăloșie, nu altă!

— Păi, trebuia să i intentai proces.

— Fugi, omule! Ca-i să-i intentezi proces? Să te lupți cu morile de vânt?... și la urmă să mai plătești și cheltuieli de proces?! —

— Rea treabă!

— Păi, mai rea nici că se poate!

— Și... ați licvidat și magazia?

— Ofl măcar s'o fi licvidat! Era mai bine; iar vorba ceea: când îți merge rău, te miri unde te oprești.

Toate ca toate, dar râdeau negustorii jilani, de le tremurau perciunii; iar sătenii, că: popa-i de vină!

Dar a trecut și asta. Azi vară apoi, am comandat alt porumb, bobat și frumos ca aurul, de să-i mânănci cu ochii.

E! Cu asta desigur ați reparat pierderile din trecut!

— Șapte zmei! Hallo, domnule, încă o bere! Reparată, da, m auzat ne-am reparat; că ne-am dus — apage satana! — pe apa Sâmbetii!

— Ce vorbă-știi?

— Ce vorbese?! Adevărul, frate, cum adevărat e că te văd!

— Hal!

— Nu te mira, domnule, că nu-i de mirat; lucrul e împede ca lumina.

În vară, prin August, când am făcut comanda, porumbul era scump. Când a sosit, prețul scăzuse. Și cum oamenii ajunseră la bucate de ale lor — secară și mai apoi porumb —, al cooperativei a stat în magazie.

Văzând că prețul scade mereu, ne-am înțeles să-l vindem și cu pierdere. Membrii cooperativei, adică sătenii, refuzând să-l cumpere am fost siliți să-l vindem la streini.

— Foarte bine ați făcut!

— Rău, nepoate, rău!

— Și pentru ce?

— Ascultă, minune ce n'ai mai auzit!

La câteva zile după vânzarea porumbului, mă pomenesc cu un „controlor“. Când i-am spus că ce... și cum stă lucrul, a încruntat din sprâncene, apoi ne-a dresat act de dare în judecată și ne-a amenințat că ne înfundă în pușcărie! — Ofl să fi fost barămi cu zece ani mai tânăr, i-aș fi dresat eu act, de avea ce duce în spinare!

Membrii din consiliul de administrație a cooperativei se lapădă cu toții ca Iuda, că nu știu, că n'au văzut și că părintele a făcut! Iar sătenii strigă în gura mare, că le-am mâncat truda și banii!

— Dar asta e grozav! S'ar putea atâta nerecunoștință?

— Astăzi? recunoștință?... Se vede că ești tânăr nepoate; nu te-ai lovit încă cu capul de prag.

Părintele Toader privi o vreme în gol, cu ochii în lacrimi, apoi reluă cu glas tremurător.

— Așa, fraților... Eu, care am fost respectat și iubit de săteni, din cauza cooperativei am ajuns de ocară, acum la bătrânețe. Liniștea încă s'a dus; ba te pomenesci că mai ajung și la parchet! Iavâțați din pățania mea, mai ales voi cei tineri, și rămâneți la datoria voastră de propovăduitori ai Evangheliei. Nu zic, să nu sprijiniți cooperativele și băncile sătești. Din potrivă, trebuie să le sprijiniți — întrucât vă va permite punga —, dar partea de conducere nu e pentru voi, cum nu a fost nici pentru mine.

Părintele Toader tăcu...

Dinspre stradă pătrundea încet glasul tănguios al unui cerșitor. Imi luai valiza la mână și, îndreptându-mă spre părintele Toader, îi șoptii câteva cuvinte de mângâiere.

O strângere de mână cu ceilalți și plecai înduioșat.

Știri mărunte

PENTRU RESTANȚIERI. Conformându-ne avizului din ultimii numeri, aducem la cunoștința restanțierilor tardivi, că, începând cu 1 Martie c., le vom trimite mandatele de plată anunțate. Cine plătește până atunci, cruță cheltuiala în plus.

Personale. *Miercuria trecută, cu rapidul de către Cluj, au sosit la Blaj Preasfințitul IULIU al Gherlei și ALEXANDRU al Lugojului, pentru a se consfătuși în chestiuni importante cu I. Preasfințitul pâr. mitropolit VASILE, ai cărui oaspeți au fost până Joi seara.*

Premiile Academiei pe 1930. Pentru viitoarea sesiune generală din Maiu, Academia română a pus la concurs din diferite fonduri premii în suma totală de 461,000 Lei și anume 96,000 Lei pentru lucrări cu subiecte date, iar restul de 365,000 Lei pentru cărți publicate în cursul anului trecut. După natura lucrărilor aceste premii se repartizează astfel: Un premiu de 4000 Lei pentru lucrări de orice natură; 2 premii (unul de 50,000 și altul de 5000 Lei) pentru scrieri literare; 4 premii (de 100,000, de 50,000 de 30,000 și unul divizibil de 4000 Lei) pentru scrieri istorice; 3 premii (de 70,000, de 50,000 și unul de 2500 Lei) pentru lucrări științifice. La concursul, care a expirat la 31 Decembrie 1929, s'au prezentat peste 70 de lucrări, cari au și fost distribuite la comisiile cari vor trebui să prezinte apoi rapoartele lor adunării generale din Maiu.

Rezultatul definitiv al alegerilor Județene. Facându-se totalizarea rezultatului abia după încheierea ultimului număr al ziarului nostru, putem da numai acum cifrele definitive privind alegerile județene dela 5 Februarie. Ele sunt următoarele: Inscrși în liste 3.842.057; voturi valabile 2.904.850, restul de peste 900.000 parte abțineri (822.001), parte nule sau anulate. Dintre voturile valabile au obținut: Național-țărăniștii 2.037.200 (70,13%), liberalii 570.836 (19,65%), independenții 100.370 (3,46%), Maghiarii 54.923 (1,89%), lupiștii 46.486 (1,60%), averscanii 43.615 (1,50%), cuziștii 26.249 (0,90%), social-democrații 12.694 (0,44%), Germanii 8.065 (0,28%) și liberalii disidenți 3.336 (0,11%).

Locale. Dumineca viitoare, a Lăsutului de carne, va predica în catedrală pâr. Dumitru Nida, profesor la Academia de teologie.

— Spre a putea adăposti în chip deplin mulțumitor întrunirile de orice natură, cari vor avea loc cu prilejul serbărilor jubileare ale școlilor noastre, se va construi un pavilion, privitor la care s'a ajuns la un acord cu Capitlul de fundațiune bobiană, ca el să fie ridicat pe teritorul acestuia din colțul de către Mitropolie a pieții, dându-i-se o formă care să poată servi și mai târziu drept o adevărată casă culturală a Blajului. O nouă clădire va înfrumuseța deci în curând piața Blajului, făcând să dispară cele două edificii mărunte și bătrâne, cari stau azi în locul ales pentru construcție. Lucrările pregătitoare au și început și se speră că construcția va putea porni și înaintea de așa, ca serbările să nu trebuiască a fi amânate mai spre sfârșitul anului școlar.

— Măine, Duminecă în 16 Februarie, se aranjează din partea Reuniunii femeilor române din Blaj o serată dansantă în sa oanele otelului «Central». Prețul de intrare (40 de persoană și 80 de familie) va spori fondurile de ajutor ale Reuniunii. Inceputul la ora 9 seara.

Suprimarea Duminecii pe cale de înfăptuire în țara Sovietelor. Ne bunia Sovietelor Moscovei ține să pună cu orice preț la încercare îndelungă răbdarea țărănimei rusești, vâreia vrea să-i răpească și mângâierea zilelor

de Duminecă, pe cari a hotărât, pur și simplu, să le suprimă. Proiectul noului calendar, aprobat deja de o comisiune de specialiști, care e vorba să fie introdus încă în acest an, are anume săptămâni de câte 5 zile (tără Sâmbătă și Duminecă), câte 6 de fiecare lună. În afară de cele 12 luni de câte 30 zile, în total 360 zile noul calendar sovietic va mai avea 5 serbători naționale ale revoluției: două ale Internaționalei, două ale republicii sovietice și una (22 Ianuarie) alui Lenin. Ca primă zi a anului se va socoti ziua de 7 Noemvrie, când a izbucnit revoluția din 1917.

Pentru biserica din Zau de câmpie. Spre a contrabalansa uneltrile prozelitiste venite din partea «Școlenilor» ortodoxiei din părțile acelea, credincioșii noștri din Zau au făcut sforțări aproape supraomenești pentru a-și ridica biserica frumoasă pe care o au. Pentru terminarea ei au contractat însă un împrumut, pe care nu mai sunt harnici să-l aranjeze din puterile lor. S'au adresat deci către inimile caritabile și acestea au răspuns până acum cu următoarele sume: E. Andrieșan, preot Băia, I. Bogdan, pr. Barboși, V. Harșa, pr. Bozed, T. Bad, pr. Lechinioara, I. Bătăciui, pr. Sangeorgiul de câmpie, Gr. Manoilă, pr. Sănmărtinul de câmpie, S. Nicoară, pr. Răciu, și N. Bogdan, pr. Zau câte 500 Lei; P. Grama, pr. Miheș și Al. op. pr. Răzoare câte 300 Lei; V. Rusu, pr. Sămpetru 200 Lei; A. Fărnașean, pr. Pogăceava, I. Laurențiu, pr. Uieș, I. Laslo, prot. Odoihieu, I. Salanțiu, pr. Eliseni, E. P. Bota, prot. Luduș, A. Marcu, pr. Bogata, V. Suci, pr. Căpuș, Gh. Grecu, pr. Chețani, T. Hârșan, pr. Cipăieni, O. Mihăițan, pr. Dătaseni, I. Belu, preot, Dileul vechiu, A. Pop-Șovaroși, pr. Grindeni, O. German, pr. Hădăreni, I. Masca, pr. Iclânzel, I. Boeriu, pr. Lechința, P. B. Ilaș, pr. Oarba, C. Pop, pr. Papiu Iarian, A. Cioba, pr. Sănger, I. Mocan, pr. Sănmărgăhuta, Al. Precup, pr. Șeusa de câmpie, B. P. Lupu, pr. Taurenii, P. Moldovan, pr. Țigăreni, I. Bozdog și T. Nagy, preoți Valea largă, precum și toți preoții din protopopiatul Cătinei — 24 la număr —, câte 100 Lei; I. Tătar, pr. Grebeniș, Gh. Boeriu, pr. Aita seacă și Gh. Todoran, pr. Meresti, câte 50 Lei; C. Lie, pr. Bezidul nou, 20 Lei. — Reprezentanța parohială din Zau aduce și pe această cale tuturor cele mai călduroase mulțumite.

† **Dr. Liciniu Grapini**, medic în Ciucea — un fiu al par. protopop Grapini din Rodna (eparhia Gherlei) — s'a stins la 7 Februarie c. în vrâstă de abia 33 ani. Îl deplâng numeroase rudenii. — Fie-i partea cu dreptii!

† **Vasile Oltean**, comisar de poliție în Alba-Iulia, fiul fostului avocat arhidiecezan, s'a stins la 10 Februarie c. în anul 42 al vieții. — Odihnească în pace!

x CONCURS. Pentru ocuparea postului de cantor al bisericii pr.-catolice din Gherlința, jud. Trei-căune, se publică prin aceasta concurs cu termenul de 15 Martie 1930. Beneficiul cantoral este: 5 jughere teren cultivabil, 6 jughere pădure, câte 1/2 felderă seacă de fiecare familie și terțialitatea din venetele ștolare, plus casă cu grădină. Fiind la secția română a școlii primare din localitate un post de învățător vacant, ar putea să se gândească la postul de cantor și un învățător gr.-catolic, care știe cântările bisericesti. — Ioan Boteiu, paroh.

Telefonul „Unirii“

M. Cluj. Dispoziția concordatară de care Vă interesați, în legătură cu sufragani mitropoliei latine de București, următoarea stilizare: „3. Satu-mare și Oradea-mare unite acce prin papiter. Prin ratificarea Concordatului prezent, înceată Administratura apostolică și teritorial Orăzii-mari trece sub jurisdicția actualului episcop de Satu-mare“.

I. Oradea. Ieșirile multe și violente din numărul dela 15 Ianuarie c. al revistei ortodoxe „Legea românească“ se potrivesc, în adevăr, de minune sub înalta egidă a strașnicei declarații făcute pentru același număr de Preasfințitul Ciorogariu, care mai curajos din fire — răvnește, se pare, la gloria înaintașilor săi întru neodihnire. „România întregită, spune Preasfințitul, va rămâne unită câtă vreme va fi ortodoxă, căci ortodoxia este garanța unității noastre sufleteste“. Și atunci ce mirare, dacă sub titlul „Vaticanul decorează...“ pot fi batjocorite nu numai decorațiile înăeși, ci și ceile s'au invrednicit să le capete, și dacă în alte articole („Ofensiva usurpătorilor“ și „Răspuns la o provocare“) se ridică din nou pumnii amenințării împotriva bisericii noastre. La semnătura, dat afirmative la sugestii mai înalte — din conge-ul național bisericesc, se pornește deci iarăși valul întăgării meschine a prozelitismului ortodox, căruia va trebui să-i opunem din nou pe întreagă linia, trupele noastre de apărare. O vom face, fiindcă avem această datorie și fiindcă sperăm să ne putem apăra și de astădată cu rezultat. Cauza e dreaptă și sfântă, iar biruințele din trecutul apropiat ne umplu de încredere și ne întăresc br. și de apărare.

P. Lugoj lată cum am putea defini, în baza editorialului cu pricina din „Răsunetul“ Dvoastră, „Lista plugăristă“, care-și pusese candidatura cu „secerea“ la alegerile județene din Severin: A fost o listă pornită cu însufletire, înglobând oameni din toate partidele și având înțelegere specială cu averescanii, cari nu s'au

mai putut desface de listă nici după ce toți ceiași) prevăzători, se desfăcără, trebuind să înghită atacurile violente pornite chiar împotriva șefilor averscani din partea celorce, rămânând și ei pe listă, început o agitație împotriva tuturor partidelor, să-și dea seama, că dacă ar fi putut să nu facă ac lucru și dacă liberalii și roata nu i-ar fi încurcat de prost, rezultatul ar fi putut ieși cu totul altfel, ales dacă roata n'ar fi putut face propagandă și alegerea dela Senat, unde — dacă opoziția avea candidat, mai bine cunoscut — rezultatul putea ieși și altfel. După ce însă lucrul acesta nu s'a putut, tre n'a putut ieși decât în chipul cel mai prost cu putin și aceasta pentru motivul că însufletirea mare dela început, sădită la „Dacia“ în 14 Ianuarie, n'a putut, ținută să nu iasă din sufletul plugariilor secerători.

M. Sănmărtinul de câmpie. Nu înțelegem cum s'a putut permite o edificare în condiții atât de or roase, și credem că ceice au prezidat-o ar trebui fă răspunzători de situația ce s'a creat bieților oame cari nu pot să aibă vre-o vână în chestie. Publicația facem gratuit și am fi foarte bucuroși să o putem ce tinua, cu oferte și mai însemnate decât cele de ac

S. Ghijasa d- sus. Am primit suma de 200 L abonament pe 1930 Nr. cerut s'a trimis. Pentru lipsă din „U. P.“ am avizat Administrația respectivă

Oficiul parohial. Misișul de sus. Am primit sumă trimisă, din care 45 Lei am transpus Administrației „U. P.“ pentru un Calendar preoțesc.

Oficiul parohial. Iacobeni. Am primit abonamentul. De aci gazeta se trimite regulat. Vă rugăm ce tați la poșta Dvoastră.

Oficiul parohial. Tentea. Am primit 400 L Abonament e achitat până la finea anului curent.

Oficiul parohial. Bărbănteni de sus. Confirmăm primirea sumei de Lei 200

B. Gheorgheni. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

S. Semlac Chităm primirea sumei de Lei 200 abonament pe 1930.

Dr. M. Tășnad. Confirmăm primirea abonamentului pe anul 1930.

Dr. V. Oradea. Chităm primirea abonamentului pe anul curent.

P. Vulcan. Am primit suma de 200 Lei, abonament pe 1930.

T. Pogăceava. Chităm primirea abonamentului pe anul 1930.

Oficiul parohial. Cheia. Am primit abonamentul pe 1930.

Sz. Pécs (Ungaria). Am primit abonamentul pe 1930.

G. Deag. Am primit abonamentul pe anul curent.

Oficiul parohial Zăbrău. Am primit suma trimisă

TURNATORIE DE CLOPOTE

FRITZ KAUNTZ

foșt

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu — Str. Morilor 2

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de răboiu efecutate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale!

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă

(999) 51-7

In atențiunea parohiilor și curatoratelor bisericesti

Comandați

CLOPOTE

de calitate superioară, la cel mai mare depozit românesc din Ardeal:

ALEXANDRU ANCA

CLUJ, str. Regina Maria No. 43.

Tot aici: Policandre, Sfeșnice, Ornate și Recvizite bisericesti, Prapori, Cărți preoțesti și de rugăciuni. Teatre populare și școlare, monoloage, dialoge, etc. etc.

CEREȚI PREȚURENT DETAILAT

Copilul doarme bine, dacă îl îngrijești cu pudra, crema și săpunul HÖFFER